

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Рішення Вченої ради Сумського державного університету з питання:
«Підсумки роботи у 2019-2020 навчальному році та основні завдання на 2020-2021 навчальний рік щодо формування контингенту осіб, які навчаються за усіма освітніми та освітньо-науковими рівнями, курсами, формами навчання»

Розглянувши питання «Підсумки роботи у 2019-2020 н.р. та основні завдання на 2020-2021 н.р. щодо формування контингенту осіб, які навчаються за усіма освітніми та освітньо-науковими рівнями, курсами, формами навчання», Вчена рада університету відзначає, що в університеті виконується різноплановий комплекс заходів, які спрямовані на формування якісного контингенту здобувачів освіти. Успішними є результати прийому студентів на перший курс на основі повної загальної середньої освіти: за денною формою навчання по комплексу СумДУ прийом збільшився на 15,6 % (у базовому навчальному закладу - на 13,5 %); за заочною формою - по комплексу СумДУ на 22,1 %, по базовому закладу – на 16,1%). При цьому слід зазначити, що на відміну від минулих років, у 2020 р. на 10,1 % зросла кількість випускників закладів загальної середньої освіти Сумської області (у м. Суми - на 9,3 %). У 2020 р. збільшився контингент осіб, які зараховані до ЦППО: за освітньою програмою «Державна служба» кількість зарахованих осіб за держзамовленням у порівнянні з минулим роком збільшилась на 16,7% (з 30 осіб до 35), за кошти фізичних осіб було зараховано 11 осіб (6 осіб – у 2019 р.).

Продовжує зростати контингент аспірантів та докторантів університету. У 2020 р. СумДУ отримав на 23,1% більше місць державного замовлення на підготовку докторів філософії (128 місця у 2020 р. проти 104 місць у 2019 р.), при цьому загальний контингент аспірантів зріс на 23,3% і склав 559 осіб (у 2019 р. контингент аспірантів становив 456 осіб). Зростає також і контингент аспірантів, які проходять підготовку на умовах повної оплати (станом на 01.10.2020 р. таких аспірантів 129, на аналогічну дату 2019 р. – 96 осіб). Зріс й контингент іноземних аспірантів. Так, якщо в 2019 р. в СумДУ навчалось 12 аспірантів з числа іноземних громадян, то в 2020 р. їх чисельність зросла до 29 осіб. Також зростає прийом до докторантури СумДУ. У 2020 р. у докторантуру зараховано 16 осіб, у т.ч. 1 особу на місяць, що фінансуються за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб (у 2019 р. 8 та 1 особи відповідно). В цілому загальний контингент докторантів зріс вдвічі і склав 26 осіб.

У той же час, майже незмінним залишається частка аспірантів, які проходять підготовку на умовах повної оплати в структурі сукупного контингенту аспірантів (21% у 2019 р. та 23% у 2020 р.). Також викликає занепокоєння відсутність конкурсу на місця державного замовлення за окремими спеціальностями, зокрема природничого та технічного спрямування, що говорить про вичерпання внутрішнього ресурсу вступників до аспірантури. Актуальною залишається проблема формування малокомплектних груп за майже половиною програм підготовки докторів філософії.

Незважаючи на суттєве збільшення контингенту іноземних аспірантів, обмеженою є географія їх походження, а також коло спеціальностей за якими вони навчаються (спеціальності економічного спрямування та спеціальність «Медицина»).

Продовжується негативна тенденція зменшення показників прийому у магістратуру: за денною та заочною (дистанційною) формами здобуття освіти зараховано 739 (974 – у 2019 році) магістрів, що менше показника минулого року на 24,1 % (при цьому загальна кількість випускників бакалавратури СумДУ усіх форм навчання у 2020 р. у порівнянні з 2019 р збільшилась на 3,4 % (за рахунок випускників заочної форми навчання). Кількість випускників СумДУ минулих років та випускників інших закладів вищої освіти, що

вступили у магістратуру, зменшилась на 16,3 %. Однією з головних причин таких негативних показників прийому в магістратуру є незадовільне складання єдиного вступного іспиту з іноземної мови значної частки випускників бакалавратури, особливо за заочною формою навчання.

Враховуючи негативні тенденції та причини щодо змін контингенту здобувачів освіти, та керуючись необхідністю забезпечення достатніх кількісних та якісних показників його формування, Вчена рада Сумського державного університету постановляє:

1. Директорам інститутів, деканам факультетів, завідувачам випускових кафедр вжити заходів щодо підвищення конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг бакалаврських та магістерських освітніх програм (перегляду існуючих та започаткування нових) відповідних ліцензованих спеціальностей. При цьому врахувати:

а) перспективи затребуваності фахівців на ринку праці у майбутньому з урахуванням тенденцій розвитку суспільства до неоіндустріалізації, впровадження концепції Індустрії 4.0, розвитку ІТ-технологій, вирішення екологічних проблем, що визначить найбільш затребувані професії (за напрямком технологій майбутнього – фахівець з робототехніки, інженер-проектувальник різного профілю, фахівець з 3D-друку; з ІТ-технологій та даних - проектувальник «розумного середовища», програміст, аналітик даних, фахівець-аналітик з кібербезпеки, розробник технологій блокчейн, розробник віртуальної або доповненої реальності, фахівець із цифрового контенту, цифровий лінгвіст; з екологізації виробництва для життя – екоаналітик, фахівець з альтернативної енергетики, біоетик; з напрямку здоров'я людини – біогенетик, біоінженер, біоінформатик, телехірург, ІТ – лікар);

б) економічну обґрунтованість впровадження освітньої діяльності за програмою, а саме: прогнозоване збільшення контингенту студентів при наборі за новою програмою не за рахунок перерозподілу наявного контингенту абітурієнтів, а шляхом їх залучення з інших ЗВО або прийому випускників минулих років тощо;

в) відповідність кадрового складу та матеріально-технічних можливостей кафедри умовам акредитації за відповідною освітньою програмою;

г) необхідність формування привабливого іміджу спеціальностей (перегляду змісту освітніх програм) – «обличчя спеціальностей», зокрема для кожної освітньої програми підготувати короткий іміджевий відеоролик («візитну картку») з описом найбільш показових фактів, які рекламують освітню програму, описом інноваційності освітньої програми, представленням здобутків НПП, студентів тощо в рамках освітньої програми;

д) розширення практики проведення кафедрами університету конкурсів, профільних шкіл, гуртків та інших заходів (не менше одного на кожній випусковій кафедрі) щодо популяризації та підвищення іміджу своєї спеціальності, пошуку інших форм участі кафедр у профорієнтаційній роботі (насамперед з використанням соціальних мереж та розширення інших онлайн-форм);

ж) необхідність збільшення ліцензійних обсягів за спеціальностями, за якими у 2020 р. спостерігався конкурс осіб, які виявили бажання навчатись за рахунок коштів фізичних осіб (спеціальності «Фізична культура і спорт», «Психологія»).

Відповідальні - завідувачі кафедр, директори інститутів, декани факультетів.

Термін виконання - постійно.

2. Випусковим кафедрам провести аналіз конкурсних показників, які згідно «Положення про критерії розміщення державного замовлення на підготовку магістрів для ЗВО, які знаходяться у сфері управління МОН України» визначають обсяги держзамовлення підготовки в магістратурі, а також Критерії конкурсного відбору

виконавців державного замовлення на підготовку бакалаврів на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста у закладах вищої освіти, що належать до сфери управління МОН України. При цьому вивчити досвід інших ЗВО, які мають вищі показники за аналогічними спеціальностями, та вжити заходів щодо зростання показників спеціальностей, за якими проводиться підготовка фахівців в СумДУ.

Термін виконання – постійно.

3. Проаналізувати активність випускових кафедр в профорієнтаційній роботі та надати до ректорату пропозиції щодо встановлення кількісних індикаторів такої активності.

Відповідальні – директор ДДО Мерзляков Ю.С., відповідальний секретар приймальної комісії Козій І.С.

Термін виконання – до 01.12.2020 р.

4. Вжити заходів щодо підвищення рівня володіння іноземними мовами випускників бакалавратури, зокрема: начальнику ОМУ Юскаєву В.Б. сумісно з директорами інститутів, деканами факультетів у термін до 15.11.2020 р. надати пропозиції щодо внесення змін до навчальних планів підготовки бакалаврів в частині посилення підготовки здобувачів освіти з іноземних мов; кафедрам іноземних мов університету (завідувачі доц. Гнаповська Л.В. та доц. Таценко Н.В.) забезпечити викладання іноземних мов на 4-му курсі бакалавратури з урахуванням рівня підготовки студентів (багаторівневі групи загальноуніверситетського формування) та підготовки студентів до особливостей складання іспитів за технологіями ЗНО, підвищення рівня відповідальності цих кафедр за результати складання ЗНО з іноземних мов в магістратуру, заохочення викладачів, які мають високі успішні показники таких результатів.

Термін виконання – постійно.

5. Розширити профорієнтаційну роботу з різними категоріями потенційних вступників до аспірантури, зокрема випускниками магістратури СумДУ (передусім учасників конкурсів наукових робіт та олімпіад, членів наукових товариств, наукових гуртків тощо); випускниками магістратури інших ЗВО; працівниками інших ЗВО, що не мають наукового ступеня та не мають можливості вступити в аспірантуру за місцем роботи; представниками керівного складу підприємств, установ, органів державної влади, які мають багатий практичний досвід, тощо.

Відповідальні – завідувачі кафедр, директори інститутів, декани факультетів, зав. ВДА Бойко А.О., начальник НТСА Солодовніков С.М., директор ДРП Циганюк Д.Л.,

Термін виконання – постійно.

6. З метою розширення контингенту та географії іноземних аспірантів забезпечити ефективне функціонування оновленого англomовного сайту ВДА з постійно поновлюваним інформативним контентом та активним представленням усіх освітньо-наукових програм. Розробити та забезпечити поширення серед фірм-партнерів СумДУ із залучення іноземних студентів рекламної-інформаційної продукції щодо програм підготовки докторів філософії, зокрема англійською мовою.

Відповідальні – директори інститутів, декани факультетів, завідувачі кафедр, зав. ВДА Бойко А.О., директор ДМО Божко М.О.

Термін виконання – постійно.

7. З метою розширення контингенту аспірантів за рахунок громадян інших держав проводити системну роботу із пошуку можливостей міжнародної акредитації освітньо-наукових програм підготовки докторів філософії та організувати співпрацю з відповідними організаціями; активізувати роботу із забезпечення викладання навчальних дисциплін на третьому (освітньо-науковому рівні) англійською мовою.

Відповідальні – директори інститутів, декани факультетів, завідувачі кафедр, директор ДРП Циганюк Д.Л., зав. ВДА Бойко А.О.

Термін виконання – постійно.

8. Організувати системну роботу з підготовки до акредитації усіх освітньо-наукових програм підготовки докторів філософії у 2022 році та організувати у 2021 р. акредитацію освітньо-наукових програм «Журналістика», «Право», «Біологія» та «Медицина».

Відповідальні – директор ДРП Циганюк Д.Л., начальник ОМУ Юскаєв В.Б., директор ННІ права Куліш А.М., директор медичного інституту Лобода А.М., декан факультету ІФСК Сушкова О.М., зав. ВДА Бойко А.О.

Термін виконання – лютий-червень 2021 р.

9. З метою успішного проходження акредитації у 2021-2022 рр. освітньо-наукових програм підготовки докторів філософії організувати курси підвищення кваліфікації «Акредитація освітніх програм: нова парадигма» для гарантів програм, членів робочих проектних груп, та груп забезпечення із залученням для викладання співробітників, які є членами галузевих експертних рад та членами експертних груп Національного агентства, організаційно-методичного управління СумДУ та інших осіб, які мають відповідний досвід проходження процедури акредитації.

Відповідальні – директор ДРП Циганюк Д.Л., заст. начальника ЦРКП Гордієнко В.П., начальник ОМУ Юскаєв В.Б., зав. ВДА Бойко А.О.

Термін виконання – постійно.

10. Департаменту доуніверситетської освіти та профорієнтаційної роботи, Центру заочної, дистанційної та вечірньої форм навчання до 01.11.2020 р. подати до затвердження в ректорат план заходів щодо організації роботи з набору студентів за всіма освітніми ступеннями та формами здобуття освіти у 2021 р. При цьому, крім іншого, врахувати необхідність:

а) пошуку сучасних форм профорієнтаційної роботи серед абітурієнтів з використанням усіх можливих он-лайн ресурсів СумДУ;

б) постійної підтримки актуальної інформації щодо наявних спеціальностей, майбутніх та проведених заходів, можливостей працевлаштування тощо на офіційних сайтах інститутів/факультетів та випускових кафедр;

в) обов'язкової наявності офіційної сторінки інститутів/факультетів та випускових кафедр у соціальній мережі Facebook та постійне її адміністрування;

г) використання месенджерів Viber та Telegram та створення у них груп для консультування класних керівників, абітурієнтів та їх батьків стосовно вступу до СумДУ;

д) створення загальноуніверситетської профорієнтаційної онлайн платформи, яка буде мати на меті надати кожному абітурієнту можливість створення власної освітньої, спортивної, соціальної та культурно-мистецької траєкторії ще до початку навчання в СумДУ;

е) впровадження нових форм профорієнтаційної роботи, пов'язаної з підготовкою до ЗНО, дієвих, в тому числі, в умовах карантинних обмежень;

є) розроблення спеціальної платформи на сайті СумДУ для проведення

комп'ютерних тренувальних тестувань з предметів ЗНО, формування статистики та аналізу результатів тестувань;

ж) проведення у співпраці з Управлінням освіти і науки Сумської міської ради тренувальних комп'ютерних тестувань з предметів ЗНО для учнів всіх шкіл міста в он-лайн форматі на платформі, розміщеній на сайті СумДУ;

з) розширення он-лайн технологій проведення занять в системі підготовки до ЗНО учнів ЗЗСО з віддалених районів Сумської області та інших областей, здобувачів освіти закладів професійної освіти, студентів закладів фахової передвищої освіти;

и) розширення співпраці з відділами освіти районів та територіальних громад щодо проведення дистанційних тренувальних ЗНО та організації он-лайн занять з підготовки до ЗНО;

і) більш активного залучення органів студентського самоврядування до профорієнтаційної роботи за місцем проживання студентів, і, насамперед, за межами Сумської області;

Відповідальні – проректор з НІПР Бріжатиий О.В., директор ДДО Мерзляков Ю.С., директор ЦЗДВН Мелейчук С.С.

11. Враховуючи реалії ринку праці та конкурсну ситуацію серед абітурієнтів під час вступних компаній останніх років, рекомендувати приймальній комісії університету при підготовці до затвердження вченою радою університету проекту Правил прийому до СумДУ на 2021 р. та формуванні пропозицій щодо плану прийому за держзамовленням не оголошувати прийом на навчання у 2021 р. за спеціальностями (освітніми програмами) та формами здобуття освіти, які не мають популярності серед абітурієнтів або програють конкуренцію на ринку освітніх послуг іншим ЗВО, що за результатами прийому останніх 2-х років призводить до формування малокомплектних груп, які не мають поповнення бакалавратури на старших курсах за рахунок прийому осіб на основі молодшого спеціаліста або не мають зарахувань абітурієнтів з числа іноземних громадян (крім освітніх програм до первинної акредитації).

12. Продовжити профорієнтаційну роботу у закладах фахової передвищої освіти всіх регіонів України, а саме:

- ✓ розширити перелік та закріпити заклади фахової передвищої освіти за інститутами (факультетами) у відповідності до спеціальностей підрозділу;
- ✓ запровадити інноваційно-мотиваційні форми співпраці з установами та організаціями, соціальними партнерами на предмет підготовки (перепідготовки) фахівців, у тому числі шляхом утворення нових територіальних центрів дистанційних комунікацій на базі закладів фахової передвищої освіти;

Відповідальні: проректор з НІПР Бріжатиий О.В., директори інститутів, декани факультетів, директор ЦЗДВН Мелейчук С.С., директор ДДО Мерзляков Ю.С.

Термін виконання: постійно.

13. Розробити та подати на затвердження ректорату план інноваційних профорієнтаційних заходів щодо навчання за паралельною освітою.

Відповідальні: директор ЦЗДВН Мелейчук С.С., заступники директорів інститутів, деканів факультетів з заочно-дистанційної форми навчання

Термін виконання: до 31.05.2021р.

14. Сумісно з відділом з практики та інтеграційних зв'язків з замовниками кадрів розробити комплекс заходів щодо проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з

відділами по роботі з персоналом підприємств та організацій м. Суми та області та Сумським обласним центром зайнятості щодо залучення на навчання у СумДУ.

Відповідальні: начальник ВПІЗ Євдокимова А.В., директор ЦЗДВН Мелейчук С.С.

Термін виконання: до 31.01.2021р.

15. Вжити заходів щодо поширення дистанційної форми навчання, а саме:

- ✓ завідувачам кафедр, директорам інститутів та деканам факультетів вжити заходів щодо повного забезпечення україномовними дистанційними курсами у відповідності до навчального плану дистанційної форми навчання на поточний навчальний рік;
- ✓ для збільшення контингенту студентів-іноземців завершити розробку дистанційних курсів першого року навчання за наступними освітніми програми: економіка і бізнес (ОР бакалавр), фінанси облік в підприємстві (ОР бакалавр та магістр), банківська справа (ОР бакалавр), облік, аудит і оподаткування в міжнародному бізнесі (ОР магістр), менеджмент (ОР бакалавр), менеджмент організацій і адміністрування (ОР магістр), бізнес-адміністрування (ОР магістр), маркетинг (ОР бакалавр та магістр), підприємництво, торгівля та біржова діяльність (ОР бакалавр), електронний бізнес, фінанси та комунікації (ОР бакалавр), інвестиції, підприємництво та стартапи (ОР магістр), інформатика (ОР бакалавр та магістр), інформаційні технології проектування (ОР бакалавр та магістр), технології машинобудування (ОР магістр), обладнання хімічних виробництв і підприємств будівельних матеріалів (ОР магістр), енергетичний менеджмент (ОР магістр), міжнародні економічні відносини (ОР бакалавр);
- ✓ розширити пропозиції щодо навчання за дистанційною формою осіб з особливими потребами.

Відповідальні: директори інститутів, декани факультетів, завідувачі кафедр, директор ЦЗДВН Мелейчук С.С.,

Термін виконання: до 31.12.2020р.

16. Культурно-мистецькому центру, спортивному клубу (з урахуванням карантинних обмежень) серед пріоритетних напрямків діяльності продовжувати роботу щодо залучення шкільної молоді до культурно- та спортивно-масових заходів, занять в спортивних секціях та мистецьких гуртках, що проходять в «стінах» СумДУ (у тому числі з використанням онлайн-технологій), та спільно з департаментом доуніверситетської освіти та профорієнтаційної роботи вжити заходів щодо збільшення частки осіб цієї категорії учнівської молоді, які навчаються на курсах СумДУ з підготовки до ЗНО.

Відповідальні – проректори з НПП Король О.В. і Бріжстий О.В., директор ДДО Мерзляков Ю.С.

Термін виконання - протягом року.

Схвалено вченою радою СумДУ.

Протокол №04 від 15 жовтня 2020 р.

Голова вченої ради

Анатолій ВАСИЛЬЄВ

Секретар

Анатолій РУБАН